

TVIRTINU
Viešosios įstaigos Centrinės projektų
valdymo agentūros
Viešosios ir privačios partnerystės skyriaus
Vadovė Jekaterina Šarmavičienė

**(VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS PROJEKTO PAGRINDINIŲ DUOMENŲ IR IŠVADOS DĖL
PROJEKTO IR PARTNERYSTĖS SOCIALINĖS EKONOMINĖS NAUDOS FORMA)**

CENTRINĖ PROJEKTŲ VALDYMO AGENTŪRA

**VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS PROJEKTO
Keleivių laukimo paviljonų Panevėžio mieste įrengimo ir eksploatavimo paslaugos“ (toliau – Projektas)**

Viešojo ir privataus sektorių partnerystės (VPSP) projekto pavadinimas

ĮGYVENDINAMO

Panevėžio miesto savivaldybės administracijos (toliau – PMSA)

Institucija, įgyvendinanti VPSP projektą

PAGRINDINIAI DUOMENYS IR IŠVADA DĖL PROJEKTO IR PARTNERYSTĖS SOCIALINĖS EKONOMINĖS NAUDOS

I DALIS

INFORMACIJA APIE INVESTICIJŲ PROJEKTĄ

1. Informacija apie investicijų projektą	
1.1. Strateginis dokumentas, pagrindžiantis projekto poreikius	Projektas yra numatytas rengiamame Panevėžio miesto plėtros 2021-2027 m. strateginiame plane.
1.2. Sprendžiama problema / projekto poreikis	Pagrindinė problema, kuria bus siekiama išspręsti įgyvendinant šį investicijų projektą (toliau – IP) – viešojo transporto stotelių infrastruktūros (suoliukų, paviljonų, viešojo transporto tvarkaraščių, šiukšlinių ir kitos infrastruktūros) trūkumas Panevėžio mieste, neužtikrinant tinkamos paslaugų kokybės ir poreikių viešojo transporto keleiviams, daroma neigiama įtaka patraukliam miesto įvaizdžiui.
1.3. Tikslas ir siekiamas rezultatas	<p>Projekto tikslas – kompleksiškai modernizuoti viešojo transporto paslaugų infrastruktūrą ir užtikrinti aukštą teikiamų viešojo transporto paslaugų kokybę.</p> <p>Uždavinys – įrengti naują Panevėžio miesto viešojo transporto stotelių infrastruktūrą.</p> <p>Siekiami minimalūs kiekybiniai ir kokybiniai rezultatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ne mažesnis naujų paviljonų skaičius nei šiuo metu esantis pastatytų paviljonų skaičius; - Kasmet naujų paviljonų skaičių padidinti ne mažiau 5 vnt. (išskyrus paskutinius 5 metus); - Numatyti vietas viešojo transporto tvarkaraščiams ir maršrutų schemoms; - Atnaujinti suoliukus ir šiukšlines; - Suteiktas nemokamas reklamos plotas Panevėžio miesto savivaldybės reikmėms (10 proc.); - Siekti, kad miesto viešuose erdvėse būtų įrengiamas minimalus skaičius reklaminių vitrinų, reklaminių stovų ir kolonų; - VPSP partneris kasmet prižiūrėtų visus mieste esančius paviljonus.
1.4. Nagrinėtos investicijų projekto įgyvendinimo alternatyvos	<p>I alternatyva – Panevėžio miesto viešojo transporto stotelių atnaujinimas įrengiant keleivių laukimo paviljonus ir mažąją infrastruktūrą (techninė alternatyva A), perkant paslaugas rinkoje (koncesija).</p> <p>II alternatyva – Panevėžio miesto viešojo transporto stotelių atnaujinimas įrengiant keleivių laukimo paviljonus ir mažąją infrastruktūrą (techninė alternatyva B), perkant paslaugas rinkoje (koncesija). Šios alternatyvos investicijos analogiškos alternatyvos A1 atveju, tačiau skiriasi techninis sprendimas.</p>

1.5. Projekto ataskaitinis laikotarpis	10 metų
1.6. Pasirinkta alternatyva	I alternatyva – Panevėžio miesto viešojo transporto stotelių atnaujinimas įrengiant keleivių laukimo paviljonus ir mažąją infrastruktūrą (techninė alternatyva A), perkant paslaugas rinkoje (koncesija).

CPVA išvada

I. Paklausos ir pasiūlos / poreikio / prielaidų pagrįstumas

Paklausos ir pasiūlos analizė parodė, kad šiuo metu Panevėžio miesto viešojo transporto tinkle yra 244 viešojo transporto stotelės, dalyje jų įrengti keleivių laukimo paviljonai, o didžiąją dalį (66 paviljonus) valdo ir prižiūri UAB „JCDecaux Lietuva“, kurios sutarties terminas jau pasibaigęs (šiuo metu sutartis yra pratęsta iki naujos koncesijos sutarties sudarymo), kitą dalį (26 paviljonus) valdo ir prižiūri Savivaldybė. Paminėtina, kad iš visų Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių paviljonų, tik 19 atitinka visus funkcionalumo, patrauklumo ir estetikos reikalavimus. Analizė atskleidė, kad per pastarąjį 2015-2019 m. laikotarpį viešojo transporto keleivių srautas kito nežymiai (2019 m. sudarė 9925 tūkst.), taip pat aktualu tai, kad pasibaigus sutarties galiojimui su UAB „JCDecaux Lietuva“ bus išmontuota esama infrastruktūra, todėl atsižvelgiant į gan stabilų paklausą (viešojo transporto keleivių srautus) ir siekiant, kad būtų užtikrinama tinkama viešojo susisiekimo paslaugų kokybė ir aptarnavimas, laikoma, kad kuriamos infrastruktūros poreikis yra pagrįstas. Pažymėtina, kad bus įrengti 72 nauji keleivių laukimo paviljonai pirmaisiais Projekto įgyvendinimo metais (vėliau kasmet 2-5 Projekto įgyvendinimo metais naujų paviljonų skaičių planuojama padidinti po 5, iš viso 20), tačiau pasigęsta detalesnės analizės dėl stoginių įrengimo vietų pasirinkimo (kuriose stotelėse tikslinga jas įrengti), tikėtina, kad stoginės bus montuojamos tose stotelėse, kur bus demontuojamos esamos ir šiuo metu valdomos UAB „JCDecaux Lietuva“. Išsamesnė viešojo transporto keleivių srautų atskirose gatvėse ir stotelėse analizė Panevėžio mieste, leistų tikslingiau ir efektyviau panaudoti planuojamą kurti viešojo transporto ir reklamos infrastruktūrą bei tikėtis didesnės naudos ir gražos iš jos, be to, siekiant efektyvumo, rekomenduojame sukurti infrastruktūrą pilna apimtimi pirmaisiais Projekto įgyvendinimo metais (neištempiant laikotarpio iki penkių metų), nes per numatytą koncesijos ataskaitinį laikotarpį ji nebus nudėvėta, o pasibaigus sutarties terminui ir jos nepratęsus galimai turės būti išmontuota.

II. Tikslų ir rezultato atitikimas sprendžiamai problemai

Įvertinus tai, kad šiuo metu Savivaldybėje tikslinių grupių poreikius atitinkanti miesto viešojo transporto stotelių infrastruktūra (paviljonai) bus išmontuota, o dalis esamos infrastruktūros neatitinka keliamų reikalavimų, įskaitant inventorių (suoliukai, šiukšlinės, atramos su ženklais), kurie yra fiziškai, morališkai ir estetiškai nusidėvėję (dalyje stotelių nėra nei paviljonų, nei suoliukų nei šiukšlinių), kas tiesiogiai turi įtakos teikiamos paslaugos kokybei ir patrauklumui naudojantis viešojo transporto paslaugomis, manoma, kad poreikis ir planuojamos vykdyti investicijos yra pagrįstos esamos situacijos analizės duomenimis, o suformuotas Projekto tikslas ir siejami minimalūs rezultatai atitinka sprendžiamos problemos mastą.

III. Pasirinkto analizės metodo pagrįstumas ir principo pasirinkimas

IP alternatyvos apskaičiuotos sąnaudų – veiksmingumo analizės (toliau - SVA) metodu, tarpusavyje buvo vertinamos ir lyginamos pagal sąnaudų efektyvumo / veiksmingumo rodiklius (toliau – SEVR). SVA analizei buvo pasirinktas efektyvumo principas, kuris nusako, jog

visomis nagrinėtinomis alternatyvomis siekiama tų pačių ar panašių rezultatų, o ekonominiu požiūriu pasirinkta alternatyva kitų alternatyvų atžvilgiu yra efektyviausia ir su paslaugos vykdymu susijusio siektino rezultato sprendimo būdas yra optimalus. Kadangi šio IP planuojamų investicijų struktūra tenkina IP rengimo metodikoje nustatytas bendrąsias ir paslaugai teikti reikalingą turtą sąlygas, laikoma, kad pasirinktas analizės metodas ir principas yra pagrįstas.

IV. Nagrinėtų alternatyvų korektiškumas. Pasirinktos alternatyvos pagrindimas

IP nagrinėjant alternatyvas apsvarstyti įvairūs variantai, kurie nurodyti IP rengimo metodikos 4 priedo lentelėje „Minimaliai privalomos išnagrinėti ir palyginti projekto įgyvendinimo alternatyvos pagal investavimo objektus ir galimų veiklų sąrašas“. Vertinant Projekto specifiką, priskirtas pagrindinis investavimo objektas – inžineriniai statiniai, kadangi pasibaigus sutarties galiojimui su UAB „JCDecaux Lietuva“ ir juos išmontavus, bus pakeisti esami inžineriniai statiniai naujais, įrengiant naują infrastruktūrą viešojo transporto stotelėse (keleivių laukimo paviljonus, suoliukus, šiukšlines, keleivių informavimo sprendimus). Šiuo atveju, detaliau buvo nagrinėtos tik dvi alternatyvos, kuriose buvo analizuojamos Panevėžio miesto viešojo transporto stotelių atnaujinimas, įrengiant keleivių laukimo paviljonus ir mažąją infrastruktūrą (techninė alternatyva A ir techninė alternatyva B), abiejų alternatyvų veiklos yra analogiškos, tačiau skiriasi tuo, kad alternatyvos B atveju, skaičiavimuose viešojo transporto stotelių infrastruktūros elementų (keleivių laukimo paviljonų, suoliukų, šiukšlinių, kelio ženklų) kaina yra grindžiama ne vidutine (kaip alternatyvos A atveju), o didžiausia komercinių pasiūlymų konkretiems elementams, kaina.

Iš esmės alternatyvų analizė atitinka metodinius reikalavimus, kai kitos IP metodikos 4 priedo lentelėje nurodytos alternatyvos negali būti toliau įgyvendinamos dėl teisinių, techninių ar rinkos apribojimų ir yra formuojamos alternatyvos, kurios skiriasi tik techniniu pobūdžiu, tačiau vertinant turinį paslaugos vykdymo požiūriu, tai laikytina kaip viena ir ta pati Projekto įgyvendinimo alternatyva, ir tam tikrais atvejais, kaip ir šiuo, nėra tikslinga lyginti ir vertinti iš skirtingų tiekėjų pasiūlymų tą patį Projekto įgyvendinimo sprendinį, nes tikroji kaina, atsižvelgiant į atitinkamu metu rinkoje esančią situaciją, paaiškės tik privataus partnerio atrankos pirkimo metu.

Kadangi tenkinamos IP rengimo metodikoje nustatytos bendrosios ir paslaugai teikti reikalingą turtą sąlygos, Projekto įgyvendinimo alternatyvų vertinimui ir palyginimui buvo taikomas SVA metodas, abiem alternatyvoms nustatant tokį patį paslaugos pokyčio rezultatą (toliau – PPR), - viešojo transporto naudotojų (keleivių) skaičius ir įvertinus visus finansinius srautus, apskaičiuotas SEVR. Atlikta analizė ir skaičiavimai parodė, jog optimali IP įgyvendinimo alternatyva - " Panevėžio miesto viešojo transporto stotelių atnaujinimas įrengiant keleivių laukimo paviljonus ir mažąją infrastruktūrą (techninė alternatyva A), perkant paslaugas rinkoje (koncesija)" pasirinkta pagal SEVR rodiklio reikšmes, - šios alternatyvos, dėl sąlyginai mažesnės infrastruktūros įsigijimo kainos, SEVR yra mažiausias.

2. Investicijų projekto finansiniai duomenys (realios vertės)

	Finansinio srauto vertė (be PVM)	Rizikų vertė (be PVM)	Finansinio srauto su rizika vertė (be PVM)
2.1. Kapitalo išlaidos	714 773	142 951	857 724
2.1.1. Investicijos	714 773	142 951	857 724

2.1.2. Reinvesticijos	-	-	-
2.2. Investicijų likutinė vertė	100 294	33 015	133 309
2.3. Veiklos pajamos	1 645 650	431 490	1 214 160
2.4. Veiklos išlaidos	389 905	128 349	518 254
2.4.1. Žaliavos	-	-	-
2.4.2. Darbo užmokesčio išlaidos	-	-	-
2.4.3. Elektros energijos išlaidos	-	-	-
2.4.4. Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos	-	-	-
2.4.5. Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos	156 600	51 550	208 150
2.4.6. Kitos išlaidos	233 305	76 799	310 104
2.5. Grynasis lėšų srautas (2.1 - 2.2 – 2.3 + 2.4)	-641 266	-193 205	28 509

CPVA išvada

I. Kapitalo išlaidų, veiklos pajamų (įskaitant pajamų kainodarą, jei taikoma) ir veiklos išlaidų pagrįstumas.

Pastebėjimai dėl kapitalo išlaidų

IP alternatyvoms įgyvendinti suplanuotos investicijos į viešojo transporto stotelių infrastruktūros elementus (keleivių laukimo paviljonus, suoliukus, šiukšlines, kelio ženklus) grindžiamos tiekėjų komerciniais pasiūlymais, kurie prie IP nėra pridėti ir nėra nuorodų į juos, todėl nėra galimybės įvertinti ir įsitikinti nurodytų investicijų dydžio patikimumu. Atsižvelgiant į infrastruktūros pobūdį ir planuojamų įgyti elementų ekonominį tarnavimo laikotarpį, IP analizei taikomas 10 m. ataskaitinis laikotarpis, todėl reinvesticijos nėra numatytos ir tai yra logiškas sprendimas neištempiant Projekto iki 20-25 m. (koks yra numatytas transporto sektoriuje) reinvestuojant į jau nudėvėtą infrastruktūrą ar atskirus jo elementus, o pasirinkus trumpesnį ir realų (ekonominį) turto tarnavimo laikotarpį, esant poreikiui Projektas būtų rengiamas iš naujo. Projekte skaičiuojama likutinė vertė nuo vėlesniais metais įrengiamų paviljonų (planuojama kasmet 2-5 Projekto įgyvendinimo metais naujų paviljonų skaičių padidinti po 5), tačiau jau ankstesniuose skyriuose nurodėme rekomendaciją, jog tikslinga būtų papildomai įsivertinti kuriamos infrastruktūros poreikį visa apimtimi, kuri būtų sukurta pirmaisiais Projekto įgyvendinimo metais, kadangi pasibaigus sutarties terminui ir jos nepratęsus galimai turės būti išmontuota dar pilnai nenudėvėta infrastruktūra.

Pastebėjimai dėl pajamų

Sukūrus infrastruktūrą, būtų generuojamos pajamos iš naujuose keleivių laukimo paviljonuose, kuriuose įrengti reklamos skydai, publikuojamos reklamos. Nors IP rengėjas pajamų apimtis vertina sąlyginai atsargiai ir kas metus planuoja nedidelį pajamų padidėjimą (planuojamas reklamos skydų užpildymas nuo 50% pirmais ir iki 65% paskutiniais Projekto įgyvendinimo metais), tačiau atsižvelgiant į tai, jog pirmais Projekto įgyvendinimo metais dar tik bus kuriama / montuojama infrastruktūra, taip pat būtina atsižvelgti, jog reikalingas laikas potencialių klientų paieškai, sutarčių pasirašymui bei reklaminės produkcijos sukūrimui ir patalpimui, manoma, jog suplanuotas pajamų

srautas pirmasis Projekto įgyvendinimo metais iš reklamos yra per daug optimistinis, taip pat IP nurodyta, jog reklamos pajamų įkainiai nustatyti remiantis rinkos duomenimis, tačiau detalesnė informacija ar nuorodos, įrodantys preliminarius tokio pobūdžio reklamos įkainius nėra pateikti, todėl racionaliai įvertinti pajamų dydžio pilnai negalima. Skaičiuojant pajamas tikslinga buvo pasiremti faktiniais duomenimis, kurie galėtų būti tikslesni ir realistiškesni, minimizuojant rizikas dėl kuriamos infrastruktūros ir jos panaudojamumo paklausos bei planuojamų generuoti metinių pajamų dydžio apimties. Taip pat nėra aišku ar IP rengėjas įsivertino galimus šiuo metu Lietuvoje ir pasauliniu mastu sukeltus ir dar vis besitęsiančius COVID-19 pandemijos padarinius (riziką), kurie riboja žmonių judėjimą (nuotolinis darbas, mokslas iš namų) ir tuo pačiu naudojimąsi viešuoju transportu. Esant gerokai mažesniai keleivių srautui nei įprastai, reklama viešojo sustojimo stotelėse gali būti ne tokia patraukli ir pelninga, todėl tikslinga bent pirmaisiais veiklų vykdymo metais reklamos užsakymų paklausos apimtis ir tuo pačiu pajamų srautą, prognozuoti ženkliai pesimistiškesnes.

Sukūrus infrastruktūrą PMSA numato atleisti privatųjį partnerį nuo vietinės rinkliavos už leidimą publikuoti išorinę reklamą įrengtuose naujuose keleivių laukimo paviljonuose, tačiau IP toks rinkliavos lengvatos efektas buvo apskaičiuotas ir įvertintas kaip pajamos (~9100 Eur/met.). Atsižvelgiant tai, kad analizė atliekama pinigų principu, o tokios „menamos“ pajamos nesukuria finansinio srauto bei iškreipia PP rodiklius, jos iš skaičiavimų buvo eliminuotos.

Pastebėjimai dėl veiklos išlaidų

IP pateikiama išlaidų struktūra, kuri aktuali tokio pobūdžio Projektui - tai infrastruktūros būklės palaikymo (remonto), eksploatacinės (valymo/šiuokščių išvežimo) išlaidos, bei kitos su organizuojama veikla susijusios ir aktualios išlaidos (reklaminių plakatų spausdinimas ir talpinimas). Minėtų išlaidų dydis (išskyrus šiuokščių išvežimą iš stotelių) grindžiamas rinkos dalyvių kainomis arba ekspertiniu vertinimu, tačiau detalesnių duomenų ar dokumentų, nuorodų į juos, ar kitos pagrindžiančios informacijos nėra pateikta. Šiuokščių išvežimo iš viešojo transporto stotelėse įrengtų šiuokščių išlaidos grindžiamos faktiniais PMSA duomenimis. Kadangi tokio pobūdžio infrastruktūra jau egzistuoja ir veikla vykdoma, todėl tikslinga IP analizėje visas išlaidas skaičiuoti pagal sukauptus faktinius duomenis, kurie atspindėtų tikslesnius įrengtų paviljonų palaikymo, eksploatacijos bei kitus kaštus ir būtų realistiškesni.

Skaičiuojant išlaidų finansinį srautą buvo pervertinti ir užaukštinti esamos situacijos išlaidų duomenys (A.0 reali išlaidų struktūra turi būti apskaičiuota nuo šiuo metu PMSA valdomų paviljonų – 19 vnt., kurių priežiūra pasirašius koncesijos sutartį bus perduota privačiam partneriui), taip pat nagrinėjant alternatyvas neįvertintas išlaidų pokytis atsižvelgiant į esamos situacijos duomenis, todėl suminiai išlaidų duomenys (PP skaičiuoklės 6.1 darbalapyje), kurie tiesiogiai įtakoja PP rodiklių ir maksimalius viešojo sektoriaus turtinių įsipareigojimų apimtis yra pervertinti (sudubliuoti), taip pat IP nurodyta, jog sukūrus infrastruktūrą PMSA numato atleisti privatųjį partnerį nuo vietinės rinkliavos už leidimą įrengti išorinę reklamą įrengtuose naujuose keleivių laukimo paviljonuose, tačiau IP toks rinkliavos dydis buvo apskaičiuotas ir įvertintas kaip išlaidos (~9100 Eur / met.).

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktus pastebėjimus dėl išlaidų finansinio srauto atvaizdavimo skaičiuoklėje, buvo atliktos korekcijos pagal IP pateiktas prielaidas, perskaičiuojant esamos situacijos išlaidų apimtis nuo 19 vnt. paviljonų, bei alternatyvų darbalapiuose perskaičiuotas išlaidų pokytis, taip pat eliminuotos išlaidos už PMSA vietines rinkliavas, kurios realiai nebus patirtos privataus subjekto, tokiu būdu buvo perskaičiuotas realus finansinis išlaidų srautas (PP skaičiuoklės 6.1 darbalapyje) bei PP rodikliai (6.4 darbalapyje).

II. Rizikos identifikavimo ir poveikio įvertinimo korektiškumas

IP rizika įvertinta standartinėje skaičiuoklėje nuo pateiktų finansinių srautų, todėl apskaičiuotos rizikų vertės nurodytiems pinigų srautams laikomos pagrįstomis. Atlikus korekcijas pajamų ir išlaidų straipsniuose, kurios buvo aprašytos aukščiau, automatiškai buvo perskaičiuotas ir su šiais srautas susijusių rizikų finansinės apimtys. Svarbu paminėti, kad pasikeitus faktinėms prielaidoms, t. y. padidėjus Projekto investicijoms, įgyvendinimo išlaidoms ir / ar sumažėjus pajamoms, kistų ir su šiais srautais susijusių rizikų vertės.

3. Investicijų projekto finansinė, socialinė-ekonominė nauda			
3.1. Finansiniai rodikliai ¹	FGDV investicijoms ²	FVGN investicijoms ³	FNIS ⁴
	398 120	17,07%	1,43
3.2. Socialinio-ekonominio poveikio naudos (žalos) ir išorinis poveikis	Socialinis-ekonominis poveikis nebuvo skaičiuojamas, kadangi analizė atlikta SVA metodu, kur optimali alternatyva pasirenkama pagal mažiausią SEVR rodiklį		
3.3. Ekonominiai rodikliai	EGDV ⁵	EVGN ⁶	ENIS ⁷
	-	-	-

CPVA išvada

I. Finansinių rodiklių apskaičiavimo korektiškumas

Finansinėje analizėje naudojama pagrįsta 4% diskonto norma. IP FGDV investicijoms rodiklis pagal IP pateiktas prielaidas yra teigiamas, tai reiškia, kad Projektas generuoja pajamas ir yra finansiškai atsiperkantis, o finansinė nauda vertinant išlaidas yra didesnė beveik 1,5 karto. Apskaičiuotos IP alternatyvos SVA metodu tarpusavyje buvo vertinamos ir lyginamos pagal SEVR, kurio reikšmė, pasirenkant optimalią Projekto įgyvendinimo alternatyvą, visais atvejais, turi būti mažiausia, įskaitant kuo labiau neigiamą, jei rodiklio reikšmės yra su minuso ženklu (kaip šiuo atveju). SVA analizei buvo pasirinktas efektyvumo principas, kuris nusako, jog išlaidų požiūriu pasirinkta alternatyva kitų alternatyvų atžvilgiu yra efektyviausia ir su paslaugos vykdymu susijusio siektino rezultato sprendimo būdas yra optimalus. Šiuo atveju optimali alternatyva pasirinkta pagal mažiausią SEVR rodiklį, kurio perskaičiuota reikšmė sudaro -4,40 (Alternatyvos "Panevėžio miesto viešojo transporto stotelių Panevėžio miesto viešojo transporto stotelių atnaujinimas įrengiant keleivių laukimo paviljonus ir mažąją infrastruktūrą (techninė alternatyva B), perkant paslaugas rinkoje (koncesija)" atveju, rodiklio reikšmė siekia -2,92).

II. Išorinio socialinio-ekonominio poveikio apskaičiavimo pagrįstumas. Rodiklių vertinimas.

¹ Skaičiuojami, naudojant nominalius pinigų srautus, t. y. įvertinant infliacijos įtaką.

² Finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV) – būsimų projekto pajamų ir (investicijų ir veiklos) išlaidų skirtumo dabartinė vertė.

³ Finansinė vidinė grąžos norma (FVGN) – tai tokia projekto grąžos norma, kuriai esant FGDV lygi nuliui.

⁴ Finansinės naudos ir išlaidų santykis (FNIS) – būsimų projekto pajamų ir veiklos išlaidų dabartinių verčių santykis.

⁵ Ekonominė grynoji dabartinė vertė (EGDV) – būsimų projekto socialinės ekonominės naudos ir patiriamų išlaidų dabartinė vertė.

⁶ Ekonominė vidinė grąžos norma (EVGN) – projekto socialinė-ekonominė grąžos norma, kuriai esant EGDV lygi nuliui.

⁷ Ekonominės naudos ir išlaidų santykis (ENIS) – būsimos projekto socialinės ekonominės naudos išlaidų dabartinių verčių santykis.

SVA metodo pasirinkimo atveju išorinio socialinio-ekonominio poveikio analizė nėra atliekama, optimali alternatyva pasirinkta pagal mažiausią SEVR rodiklį.

II DALIS

INFORMACIJA APIE PARTNERYSTĖS TAIKYMO TIKSLUS, PP APIMTĮ IR IŠVADA APIE PARTNERYSTĖS TAIKYMO TIKSLINGUMĄ IR NAUDĄ

4. VPSP pagrindiniai duomenys	
4.1. VPSP taikymo priežastys	Projektą VPSP būdu nuspręsta įgyvendinti dėl to, kad viešojo transporto stotelių keleivių laukimo paviljonuose įrengti reklamos skydai naudojami išorinei vizualiai reklamai už atlygį (komercinei veiklai vykdyti), o viešojo subjekto (savivaldybės administracijos) veikla nėra komercinė.
4.2. Pasirinktas VPSP būdas	Koncesija
4.3. Privataus subjekto atrankos būdas	Konkursas
4.4. VPSP projekto pasirengimo terminai	
4.5. VPSP sutarties laikotarpis	10 metų
4.5.1. projektavimo / statybų (remonto) laikotarpis	5 metai (per pirmuosius metus 72 keleivių laukimo paviljonai, kasmet paviljonų skaičių padidinamas 5 paviljonais (per 2-5 Projekto įgyvendinimo metus - iš viso 20 keleivių laukimo paviljonų).
4.5.2. paslaugų teikimo laikotarpis	10 metų
CPVA išvada	
<p>I. VPSP taikymo tikslingumas</p> <p>Pagal pateiktą informaciją, dėl privataus subjekto turimų profesinių žinių, patirties viešojo ir privataus sektorių partnerystės (VPSP) taikymas leistų išvystyti, prižiūrėti ir valdyti planuojamą turtą efektyvesniu būdu, kas leistų pagerinti Savivaldybės teikiamų viešųjų paslaugų kokybę. Atsižvelgiant į Koncesijų įstatymo reikalavimus, pati Savivaldybė negali vykdyti ūkinės komercinės veiklos ar perduoti jos vykdymą savo valdomam juridiniam asmeniui. Tokia veikla turi būti perduodama privačiam subjektui, atrinktam laikantis lygiateisiškumo, skaidrumo ir kitais įstatymuose nustatytais principais. Atsižvelgiant į tai bei į Koncesijų įstatymo reikalavimus, Projekte nurodytų veiklų perdavimas privačiam subjektui yra teisėtas ir pagrįstas.</p>	
<p>II. VPSP būdas</p> <p>Pagal pateiktą partnerystės klausimyną (toliau – PK) galima daryti išvadą, kad pasirinktas teisingas VPSP būdas – koncesija, kadangi: pagal šiuo metu atliktus skaičiavimus ir numatytus VPSP tikslus, privačiam subjektui bus suteikiama teisė vykdyti ūkinę komercinę veiklą sukuriant turtą, perduodamos turto eksploatavimo ir priežiūros veiklos. Statybos, paslaugų tinkamumo bei paklausos rizikos iš esmės perduodamos Privačiam subjektui. Viešojo sektoriaus mokėjimai nėra numatomi. Privataus subjekto pajamas sudarys pajamos iš trečiųjų asmenų – reklamos užsakovų.</p>	

III. VPSP sutarties terminas

Vadovaujantis Koncesijų įstatymo 17 str., VPSP sutarties terminas negali būti ilgesnis už laikotarpį, per kurį privatus subjektas pagrįstai gali tikėtis atgauti atliekant darbus ir teikiant paslaugas įdėtas investicijas ir būtų gauta investuoto kapitalo grąža. Atsižvelgiant į IP ir partnerystės klausimyne (toliau – PK) pateiktą informaciją bei šios išvados skyriuje „9. VPSP projekto finansinis gyvybingumas“ pateiktus duomenis, nurodytas maksimalus VPSP sutarties terminas (10 metų) yra pagrįstas. Tačiau siekiant užtikrinti Koncesijų įstatymo reikalavimą dėl sutarties termino apskaičiavimo, rekomenduojama VPSP sutartyje numatyti, kad: 1) VPSP sutartis pasibaigtų anksčiau numatyto 10 metų termino, jeigu privatus subjektas investicijas susigrąžintų anksčiau; 2) privatus subjektas mokės koncesijos mokesčių PMSA arba dalinsis pajamomis su PMSA, jeigu privataus subjekto pajamos viršytų tam tikrą VPSP sutartyje nustatytą pajamų ribą.

Siūloma pirkimo dokumentuose nenustatyti reikalavimų etapiškumui kiek paviljonų reikės įrengti per 2-5 VPSP projekto įgyvendinimo metus, o palikti galimybę dėl šio reikalavimo derėtis vykdant pirkimo procedūras.

5. Turtas

5.1. Perduodamas turtas	Privačiam subjektui perduodama viešojo transporto stotelių žemė. Tokių objektų Panevėžio mieste yra 244.
5.2. Naujai kuriamas turtas pagal viešojo subjekto poreikius.	Taip pat perduodami keleivių laukimo paviljonai (19 vnt.).
5.3. Naujai kuriamas turtas privataus subjekto rizika.	

CPVA išvada

I. Turto perdavimas

Nurodyto PMSA nuosavybės teise priklausančių keleivių laukimo paviljono perdavimo būdas – nuoma – yra galimas pagal Koncesijų įstatymą. Perduoto turto savininkė VPSP sutarties galiojimo metu ir jai pasibaigus išliks PMSA.

Naujai sukuriamas turtas VPSP sutarties galiojimo laikotarpiu privačiam subjektui priklausys nuosavybės teise ir pasibaigus sutarčiai liks privataus subjekto nuosavybe (turės būti išmontuotas).

Nurodytas Panevėžio savivaldybei panaudos teise priklausančios žemės perdavimo būdas – nuoma yra negalimas pagal Žemės įstatymą (Žemės įstatymo 8 str. 7 d. - asmenys, kuriems valstybinės žemės sklypai perduoti neatlygintinai naudotis, negali jų perduoti naudotis kitiems asmenims).

II. Apribojimai

Atsižvelgiant į tai, jog dalis žemės sklypų yra valdoma panaudos teise, jie privačiam subjektui negalės būti perduoti nuomos pagrindais. Panaudos sutartys turėtų būti nutraukiamos ir žemės sklypo nuomos sutartis su Nacionaline žemės tarnyba turėtų sudaryti privatus subjektas, tačiau tokias sutartis sudaryti būtų didelė administracinė našta, kadangi viso sklypų yra 244. VPSP projektuose reikalinga išnuomoti žemės sklypą privačiam subjektui valdyti ir naudoti šį sklypą sutarties vykdymo tikslais kadangi jis tuo pačiu, vykdo ir statytojo (užsakovo) funkcijas, kaip tai apibrėžta Statybos įstatymo 3 straipsnyje. Savivaldybei įgyvendinant Projektą reikėtų atsižvelgti į galimas problemas perduodant žemės sklypus.

6. Veiklos		
6.1. Veiklų perdavimas privačiam subjektui		
6.1.1. Privačiam subjektui perduodamos vykdyti veiklos (viešosios paslaugos ir / ar ūkinė komercinė veikla)	1. Naujų keleivių laukimo paviljonų ir laukimo infrastruktūros įrengimas (suoliukai, šiukšlinės, keleivių informavimo sprendimai); 2. Keleivių laukimo paviljonų ir laukimo infrastruktūros valymas, priežiūra ir remontas (paviljonai, suoliukais šiukšlinės, keleivių informavimo sprendimai).	
6.1.2. Veiklos, kurias privatus subjektas gali vykdyti savo iniciatyva ir rizika	Komercinė veikla – reklamos ploto nuoma.	
6.2. Perduodamų / pasiliekamų veiklų pasiskirstymas biudžeto eilutėse (realios vertės)		
	Viešojo subjekto pasiliekamų veiklų, kurios neįtrauktos į VPSP projektą, finansinio srauto vertė (be PVM)	VPSP projekte perduodamų veiklų privačiam subjektui finansinio srauto vertė (be PVM)
6.2.1. Kapitalo išlaidos:		714 773
6.2.1.1. Žemė		0
6.2.1.2. Nekilnojamasis turtas		0
6.2.1.3. Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai		82 000
6.2.1.4. Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas		618 973
6.2.1.5. Projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos		13 800
6.2.1.6. Kitos paslaugos ir išlaidos		0
6.2.1.7. Reinvesticijos		0
6.2.2. Veiklos pajamos		1 645 650
6.2.3. Veiklos išlaidos:		458 305
6.2.3.1. Žaliavos		0
6.2.3.2. Darbo užmokesčio išlaidos		0
6.2.3.3. Elektros energijos išlaidos		0

6.2.3.4. Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos		0
6.2.3.5. Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos		190 800
6.2.3.6. Kitos išlaidos		267 505
6.2.4. Pirkimo PVM (PVM nuo eilučių 6.2.1. + 6.2.3. – 6.2.2.). Eilutė pildoma tik jei pinigų srautai nurodomi be PVM.		28 695 (mokėtinas PVM)

CPVA išvada

I. Veiklų perdavimo logiškumas, teisėtumas, pagrįstumas ir efektyvumas

Iš Savivaldybės pateiktų dokumentų bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisės aktų, įskaitant Koncesijų įstatymo reikalavimus, darytina išvada, kad dėl privataus subjekto turimų žinių ir patirties viešasis subjektas naujų keleivių laukimo paviljonų ir laukimo infrastruktūros įrengimą, esamos ir naujų keleivių paviljonų bei laukimo infrastruktūros priežiūrą, eksploatavimą, reklamos nuomos paslaugas perduoda privačiam subjektui. Toks veiklų perdavimas pagal PMSA pateiktą informaciją Projekto apimtyje yra logiškas ir pagrįstas.

II. Apribojimai, susiję su veiklų perdavimu / vykdymu

Apribojimų nenumatyta (išskyrus jau įvardintus išvados 5 skyriuje Turtas).

III. Pinigų srautų, susijusių su veiklų, įtrauktų į Projekto apimtį ir neįtrauktų, tačiau susijusių su Projekto rezultatų pasiekimu, vertės detalizacija biudžetinėse eilutėse

Atlikus privataus subjekto atranką bus perduodama visa su paviljonų įrengimu ir jų priežiūra bei aptaravimu (įskaitant PMSA valdomus 19 vnt.) susijusi veikla, todėl Projekto finansinis veiklos vykdymo sruto priskyrimas visa apimtimi privačiam subjektui yra logiškas ir pagrįstas.

7. Rizikų paskirstymas			
Rizikų grupės	Viešasis subjektas		Privatus subjektas
	Veiklos, kurios neįtrauktos į VPSP projektą	VPSP projektas	
		VPSP projekte pasiliekomos veiklos	VPSP projekte perduodamos veiklos
7.1. Statybos rizika			x
7.2. Tinkamumo rizika			x
7.3. Paklausos rizika			x
CPVA išvada			

I. Statybos rizika

Projekto apimtyje nagrinėjama statybos rizika – statybos rangos darbai, perduodama privačiam subjektui. Atsižvelgiant į veiklų padalinimą tarp VPSP sutarties šalių, statybos rizikos, numatytos Projekto apimtyje, perdavimas privačiam subjektui iš esmės yra pagrįstas ir logiškas. Taip pat rizikų matricoje nurodyta, jog 1.4.1, 1.4.2, 1.5.1, 1.6.2, 2.1.1, 2.1.2, 2.5, 2.16, rizikos netaikomos, tačiau šiame Projekte jos gali pasireikšti ir turėtų būti taikomos. Rizikos nurodytos 1.9.1 ir 1.9.2 punktuose priskiriamos viešajam subjektui (rizikos veiksnys pasireiškia, kai vėluojama išduoti reikalingus dokumentus, nors, laiku buvo pateiktas prašymas, t.y. ne dėl privataus subjekto kaltės). Rizika numatyta 1.10.1 punkte priskiriama viešajam subjektui, kadangi jo iniciatyva atliekami pakeitimai, o 1.10.2 punkte privačiam subjektui. Archeologinė ir kultūros paveldo rizika įprastai priskiriama viešajam subjektui siekiant neišbranginti Projekto (2.15 punktas).

II. Tinkamumo rizika

Iš Projekto rodiklių skaičiuoklės darytina išvada, kad tinkamumo rizika perduodama privačiam subjektui, kuris bus atsakingas tiek už tinkamą turto sukūrimą, o taip pat už tinkamų paslaugų teikimą. Rizika nurodyta 6.1 punkte priskiriamos viešajam subjektui (Rizikos veiksnys pasireiškia, kai Paslaugų teikimo metu nurodomi kiti reikalavimai nei tie, pagal kuriuos buvo rengtas Investicijų projektas.).

Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad PK nenurodytas reikalavimas, kuris keliamas privačiam subjektui dėl infrastruktūros tinkamumo (kuris buvo perduotas PMSA privačiam subjektui), kokius kiekybinius ir kokybinius reikalavimus turės atitikti sutarties pabaigoje perduotas turtas, o toks reikalavimas turi būti nurodomas pagal Eurostat nuostatas.

III. Paklausos rizika

Paklausos rizika perduodama privačiam subjektui, privatus subjektas pajamas generuos iš trečiųjų asmenų (tiesioginių vartotojų), kas atitinka Koncesijų įstatymo ir Eurostato nuostatas dėl VPSP projektų statistinio vertinimo.

Pridėtinės vertės pasikeitimo rizika siekiant atpiginti VPSP projektus įprastai priskiriama viešajam subjektui (5.6.1 ir 5.6.2 punktai).

Pagal pateiktą informaciją, galima daryti išvadą, kad rizikos Projekte įvertintos pagrįstai ir priskirtos tai šaliai, kuri sugeba jas valdyti geriausiai. Rizikų paskirstymas atitinka Koncesijos įstatymo ir Eurostato nuostatas, nurodytas Valdžios sektoriaus deficito ir skolos vadove. Tačiau PMSA reikėtų atsižvelgti dėl rizikos priskyrimo į aukščiau išvardintas pastabas.

8. Partnerystės finansiniai rodikliai, Eur

	Diskontuota vertė	Realinė vertė	Nominali vertė⁸
--	--------------------------	----------------------	-----------------------------------

⁸ Nominali vertė suprantama, kaip vertė, kuri atspindi kiekvienu analizuojamu laikotarpiu esamas kainas. Indeksas naudojamas realių pinigų srautų konvertavimui į nominalius – 3 proc.

8.1. Valdžios ir privataus subjektų partnerystės Koncesijos projektas			
8.1.1. Maksimalūs viešojo subjekto turtiniai įsipareigojimai VPSP projekte (su PVM) ⁹	793 761	958 420	1 116 252
8.1.2. Maksimalūs Viešojo subjekto mokėjimai privačiam subjektui ¹⁰ (su PVM)	0	0	0
8.1.3. Prisiimami viešojo subjekto turtiniai įsipareigojimai PP ¹¹ (su PVM)	103 215	122 204	140 197
8.1.4. VPSP sutarties vertė (aktualu tik koncesijos atveju)	1 892 982	2 336 737	2 452 307
8.1.5. Tikėtinas skolos dydis viešojo subjekto biudžete (be PVM) ¹²	677 027	714 773	745 392
8.1.6. Pridėtinės vertės mokesčio (PVM) dalis, skaičiuojant maksimalius viešojo subjekto turtinius įsipareigojimus ¹³	-	-	-
Kita:			
8.1.7. Viešojo subjekto išlaidų ir rizikų, susijusių su VPSP projekto įgyvendinimu, tačiau kurios nėra įtrauktos į VPSP projekto apimtį, vertė.	-	-	-
8.1.8. Kita			
CPVA išvada			

⁹ Privačiam subjektui perduodamų veiklų vykdymo išlaidos kartu su šių veiklų vykdymu susijusia rizika.

¹⁰ Privačiam subjektui perduodamos veiklos vykdymo išlaidos kartu su perduodamomis rizikomis.

¹¹ Viešojo subjekto prisiimamų rizikų, susijusių su privačiam subjektui perduodamomis veiklomis, vertė.

¹² Vertinama, atsižvelgiant į fiskalinės drausmės reikalavimus ir Europos Sąjungos statistikos tarnybos (Eurostato) reikalavimus.

¹³ Maksimali PVM mokėtina suma, kuri tikėtina grįš į valstybės biudžetą.

I. VPSP projekto finansinių rodiklių vertinimas

Atlikus pajamų ir veiklos išlaidų korekcijas, kurių aprašymas yra detalizuotas ankstesniuose skyriuose, Projekto finansiniai rodikliai buvo perskaičiuoti naudojant standartinę PP skaičiuoklę. VPSP būdas yra koncesija, o atlikus Projekto finansinį gyvybingumo vertinimą nustatyta, kad iš paviljonuose planuojamų publikuoti ir gauti reklamos pajamų, būtų pilnai kompensuojamos visos privataus subjekto sąnaudos bei užtikrinta rinkoje priimtina investicijų grąža, todėl 8.1.1 eilutėje skaičiuojamosios rodiklių reikšmės „Maksimalūs viešojo sektoriaus turtiniai įsipareigojimai VPSP projekte (su PVM)“ yra prilyginamos 8.1.3 eilutei „Prisiimami viešojo subjekto turtiniai įsipareigojimai PP (su PVM)“, kurioje apskaičiuojama PMSA prisiimtų rizikų dalis pagal PP skaičiuoklėje pateiktus finansinius srautus ir pasiskirstytą rizikų matricą. Šiuo atveju, kai pajamos iš vartotojų (reklamos užsakovų) yra pakankamos, tuomet viešajam subjektui nėra poreikio planuoti jokių mokėjimų privačiam subjektui ir eilutėje 8.1.2 skaičiuojamosios rodiklių reikšmės „Maksimalūs Viešojo subjekto mokėjimai privačiam subjektui (su PVM)“ prilyginamos nuliui.

8.1.4 eilutėje „VPSP sutarties vertė“ apskaičiuotos rodiklių sumos sudaro per visą Projekto ataskaitinį laikotarpį privataus subjekto gaunamos pajamos. Apskaičiuojant Projekto rizikas panaudoti standartiniai rizikos tikimybių skirstinių parametrai, kurie skaičiuoklėje yra integruoti. Realių pinigų srautų konvertavimui į nominalius taikomas rekomenduojamas indeksas – 3 proc.

II. Tikėtino skolos dydžio, jei vadovaujantis fiskalinės drausmės ir Eurostato reikalavimais, sukurtas turtas būtų apskaičiuojama viešojo sektoriaus balanse, vertinimas

Tikėtinas PMSA skolos dydis, jei vadovaujantis fiskalinės drausmės ir Eurostato reikalavimais, sukurtas turtas būtų apskaičiuojamas viešojo sektoriaus balanse – 714 773 (be PVM) realiaja verte.

9. VPSP projekto finansinis gyvybingumas¹⁴	
9.1. Metinis atlyginimas	Netaikoma
9.2. Koncesijos mokestis	Netaikoma
9.3. Atlygis (jei taikoma) ¹⁵	Netaikoma
9.4. Mokesčiai	Netaikoma
9.5. VPSP projekto grąža ¹⁶	Privataus subjekto vidinė grąžos norma – 8,2% , diskontuotas atsipirkimo laikotarpis – 9 metai. PP skaičiuoklės finansinio gyvybingumo vertinimo darbalapyje 7.2 daromos šios esminės prielaidos: - finansavimo struktūra: 20% - investicijų finansuojama nuosavu kapitalu, 80% - paskolos lėšomis; - privataus subjekto nuosavo kapitalo metinė grąža po mokesčių – 20%; - skolinto kapitalo palūkanų norma – 3,5%.

¹⁴ Angl. k. (financial viability) – finansinių galimybių padengti projekto išlaidas, vykdyti įsipareigojimus, sugeneruoti pakankamą grąžą privačiam subjektui kompleksinis vertinimas. Vertinimas atliekamas atsižvelgiant į investicijų projekto skaičiuoklės 7.2 darbalapį.

¹⁵ Atlygis suprantamas, kaip suteikiančiosios institucijos mokėjimas koncesininkui arba bet kurios rūšies finansinė nauda, įskaitant kompensacijas už viešųjų paslaugų teikimą ar investicijų subsidijas. Taikoma tik koncesijos atveju.

¹⁶ VPSP projekto veiklos pelno grąža skaičiuojama prieš nusidėvėjimą ir amortizaciją (angl. k. EBITDA)

9.6. VPSP projekto finansinis prieinamumas ¹⁷	Planuojama, kad Projekto įgyvendinimas nereikalaus PMSA biudžeto lėšų.
9.7. Kita	-

CPVA išvada

I. VPSP projekto finansinio gyvybingumo iki pelno mokesčio vertinimas

Projekto finansinis gyvybingumas planuojamas užtikrinti gaunamomis pajamomis, kurias tiesiogiai generuos vartotojai už reklamos vykdymo paslaugas. Projektas yra finansiškai gyvybingas ir taikant Projekte pateiktas prielaidas, papildomo finansavimo iš biudžeto nereikalauja. Tačiau svarbu paminėti, jog finansinės grąžos ir gyvybingumo rodiklių apskaičiavimo ir koncesijos trukmės (9 m.) vertinimas atliktas, nustatant nuosavo ir skolinto kapitalo 20/80 santykį, tačiau įprastai tokio pobūdžio projektuose nuosavo ir skolintos kapitalo santykis sudaro 30/70, be to finansinio gyvybingumo prielaidose planuojama privataus subjekto nuosavo kapitalo metinė grąža po mokesčių – 20%, kai įprastai priimtina nuosavo kapitalo metinė grąžos norma sudaro apie 12%-15%, todėl nustačius optimistinį scenarijų ir nepasiteisinus Projekte numatytais prielaidoms, atsipirkimo trukmė gali būti ir ilgesnė nei 9 metai.

II. Mokestiniai klausimai (atleidimas / mokėjimas)

PMSA numato atleisti privatųjį partnerį nuo vietinės rinkliavos už leidimą įrengti išorinę reklamą (įrengtuose naujuose keleivių laukimo paviljonuose).

III. VPSP projekto patrauklumo rinkai vertinamas, atsižvelgiant į grąžos rodiklius

Prie esamų prielaidų Projekto grąža yra šiek tiek žemesnė nei rinkoje pagrįsta grąža, todėl neatlikus išsamaus rinkos tyrimo, susijusio su reklamos pajamų uždirbimu ir jos kainodara, dalyvių patrauklumas rinkoje gali būti mažesnis nei šiuo metu atskleista PK, jog susidomėjimą Projektu išreiškė 5 investuotojai.

IV. Viešojo subjekto galimybių mokėti mokėjimus privačiam subjektui už veiklų vykdymą ir priimti kitus finansinius įsipareigojimus vertinimas

Planuojama, kad Projekto įgyvendinimas nereikalaus PMSA biudžeto lėšų.

10. VPSP projektą įgyvendinančio viešojo subjekto pasirengimas įgyvendinti

12.1. Rinkos suinteresuotumas VPSP projektu	Išsamus rinkos tyrimas nebuvo atliktas. Nėra informacijos, jog buvo vykdyta vieša konsultacija dėl šio Projekto, tačiau PK nurodoma, kad buvo konsultuojamasi su
---	--

¹⁷ Viešasis subjektas turi užtikrinti pakankamą finansavimą (jei aktualu), savo finansiniams įsipareigojimams vykdyti, jog VPSP projektas galėtų būti įgyvendintas.

	privačiais investuotojais, kurie išreiškė susidomėjimą Projektu. Nurodyti penki apklausti tiekėjai.	
12.2. Viešojo subjekto turima kompetencija / patirtis	Pagal PK pateiktą informaciją šiuo metu dar nėra paskirti už Projekto įgyvendinimą atsakingi asmenys. Nurodoma, kad planuojama paskirti įvairių sričių kompetencijos turinčius specialistus tik po to kai bus gautas pritarimas Projektui.	

CPVA išvada

I. Rinkos tyrimas

Rengiant Projektą nebuvo atliktas išsamus rinkos tyrimas / vieša konsultacija, tačiau buvo apklausti penki tiekėjai, kurie išreiškė susidomėjimą Projektu.

II. Savivaldybės atsakingų asmenų kompetencija

Šiuo metu nėra paskirti už Projekto įgyvendinimą atsakingi asmenys. Atkreiptinas dėmesys, kad vadovaujantis Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1480 „Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės“, 5 punktu turi būti paskirtas už Projektą atsakingas asmuo. Taip pat rekomenduotina į Projekto rengimo / įgyvendinimo procesą įtraukti PMSA darbuotojus, kurie tiesiogiai dalyvavo rengiant ir / ar įgyvendinant ankstesnius VPSP projektus. PMSA, įvertinusi turimas kompetencijas, esant poreikiui iš anksto turi spręsti klausimą dėl išorės konsultantų pasitelkimo.

Galutinė CPVA vertinimo išvada:

1. Iškelto problemoms spęsti pasirinkta IP įgyvendinimo alternatyva ekonominiu požiūriu yra efektyviausia ir su paslaugos vykdymu susijusio siektino rezultato sprendimo būdas yra optimalus ir yra tikslinga įgyvendinti VPSP būdu, tačiau atkreiptinas dėmesys, jog nors Projektas finansiškai atsiperkantis (FGDV>0), tačiau svarbu atsižvelgti į IP nagrinėjamų alternatyvų teikiamų paskaičiavimų patikimumą (nepateikti investicijų dydį pagrindžiantys dokumentai nei nuorodos į juos, nepakankamai atskleista ir išsami pajamų ir išlaidų struktūros kainodara), dėl ko privataus subjekto atrankos metu tiekėjų pateiktos pasiūlymų kainos ir / ar patiriamų veiklos išlaidų, pajamų dydis gali skirtis nuo įvertintų IP ir Projekte, kurie tiesiogiai sąlygoja Projekto finansinį atsiperkamumą.
2. Pasigesta išsamesnės viešojo transporto keleivių srautų atskirose gatvėse ir stotelėse analizės Panevėžio mieste, kuri leistų tikslingiau ir efektyviau panaudoti planuojamą kurti viešojo transporto ir reklamos infrastruktūrą bei tikėtis didesnės naudos ir gražos iš jos, be

- to, siekiant efektyvumo, rekomenduojame dar kartą įsivertinti infrastruktūros poreikį ir sukurti infrastruktūrą pilna apimtimi pirmisiais Projekto įgyvendinimo metais (neištampiant investicijų laikotarpio iki penkių metų), nes per numatytą 10 metų koncesijos ataskaitinį laikotarpį ji nebus nudėvėta ir finansiniu požiūriu neatsipirks, o pasibaigus sutarties terminui ir jos nepratęsus galimai turės būti išmontuota.
3. Skaičiuojant veiklos pajamas neįvertinta aplinkybė, jog pirmais Projekto įgyvendinimo metais dar tik bus kuriama / montuojama infrastruktūra, be to neįvertintas laikas potencialių klientų paieškai, sutarčių pasirašymui bei reklaminės produkcijos sukūrimui ir patalpiniui, todėl suplanuotas pajamų srautas pirmais Projekto įgyvendinimo metais iš reklamos yra per daug optimistinis, taip pat ateinančiu laikotarpiu kyla daug neapibrėžtumo dėl pandemijos, kuri riboja žmonių judėjimą (nuotolinis darbas, mokslas iš namų) ir tuo pačiu naudojimąsi viešuoju transportu, o esant gerokai mažesniai keleivių srautui nei įprastai, reklama viešojo sustojimo stotelėse gali būti ne tokia patraukli ir pelninga, todėl tikslinga bent pirmisiais veiklų vykdymo metais reklamos užsakymų paklausos apimtis ir tuo pačiu pajamų srautą, prognozuotis ženkliai pesimistiškesnes.
  4. Kadangi tokio pobūdžio infrastruktūra jau egzistuoja ir veikla vykdoma, todėl IP analizėje prielaidoms grįsti tikslinga visas išlaidas skaičiuoti pagal sukauptus faktinius duomenis, kurie atspindėtų tikslesnius įrengtų paviljonų palaikymo, eksploatacijos bei kitus kaštus ir būtų realistiškesni.
  5. Skaičiuojant finansinius srautus buvo įtrauktos „menamos“ pajamos ir išlaidos, kurių privatus partneris realiai nepatirs (bus atleistas nuo vietinės rinkliavos už leidimą publikuoti išorinę reklamą įrengtuose naujuose keleivių laukimo paviljonuose), tai pat pervertinti ir užaukštinti esamos situacijos išlaidų duomenys, nagrinėjant alternatyvas neįvertintas išlaidų pokytis atsižvelgiant į esamos situacijos duomenis, todėl buvo atliktos korekcijos pagal IP pateiktas prielaidas, perskaičiuojant esamos situacijos išlaidų apimtis nuo 19 vnt. paviljonų, bei alternatyvų darbalapiuose perskaičiuotas išlaidų pokytis, taip pat eliminuotos išlaidos ir pajamos už PMSA vietines rinkliavas, kurios realiai nebus patirtos privataus subjekto, tokiu būdu buvo perskaičiuotas realus finansinis išlaidų srautas (PP skaičiuoklės 6.1 darbalapyje) bei PP rodikliai (6.4 darbalapyje).
  6. Atikus Projekto finansinio gyvybingumo vertinimą nustatyta, kad Projekto įgyvendinimas būtų galimas, - bendra privataus subjekto veiklos vidinė grąžos norma yra 8,2%, atsipirkimo laikotarpis – 9 metai, ir taikant Projekte pateiktas prielaidas, papildomo finansavimo iš biudžeto nereikalauja, tačiau svarbu paminėti, jog atsipirkimo laikotarpio (9 metai) vertinimas atliktas, prielaidose nustatant nuosavo ir skolinto kapitalo 20/80 santykį (įprastai tokio pobūdžio projektuose nuosavo ir skolintos kapitalo santykis sudaro 30/70), o finansinio gyvybingumo planuojama privataus subjekto nuosavo kapitalo metinė grąža po mokesčių – 20% (įprastai priimtina nuosavo kapitalo metinė grąžos norma sudaro apie 12%-15%), todėl pasirinkus optimistinį scenarijų ir nepasiteisinus Projekte numatytais prielaidoms, atsipirkimo trukmė gali būti ir ilgesnė nei 9 metai.
  7. Nurodytas PMSA panaudos teise priklausiančios žemės perdavimo būdas – nuoma yra negalimas pagal Žemės įstatymą (Žemės įstatymo 8 str. 7 d. - asmenys, kuriems valstybinės žemės sklypai perduoti neatlygintinai naudotis, negali jų perduoti naudotis kitiems asmenims). PMSA įgyvendinant Projektą reikėtų atsižvelgti į galimas problemas perduodant žemės sklypus.
  8. Atkreiptinas dėmesys į tai, jog dalis paviljonų, kurie priklauso PMSA, bus perduoti privačiam subjektui, tačiau privatus subjektas neturės į šį perduotą turtą investuoti, o tik jį prižiūrėti, PMSA turi įvertinti, kad dėl netinkamų perduoto paviljonų būklės, privatus subjektas gali neužtikrinti kokybiškų paslaugų teikimo.

Atskiri ir detalūs pastebėjimai pateikiami atskirose išvados dalyse aukščiau.

Vertinimą atlikusių ekspertų vardas, pavardė, ir parašas

1. Ieva Dženkauskaitė
2. Egidijus Šerkšnas